

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Львівської області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Львівської області в III кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Львівської області в III кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти пом'якшили свої очікування щодо скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та перспектив розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується подальше зростання цін. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 10.8% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.9%) (графік 1). У цілому по Україні – «мінус» 37.9%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 54.1% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 20.0% (у попередньому опитуванні – 57.9%), у цілому по Україні – 28.3%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають курс гривні до іноземних валют, воєнні дії та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** частка респондентів, які очікують знецінення гривні відносно долара США, становить 92.1% (у попередньому кварталі – 84.2%), у цілому по Україні – 88.8%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 8.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 11.1%), у цілому по Україні – «мінус» 15.1% (таблиця). Найоптимістичніші очікування були в респондентів підприємств торгівлі (14.3%);
- **помірне зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 2.7% (у попередньому кварталі – 5.4%), на **зовнішньому ринку** респонденти також очікують зменшення обсягів реалізації продукції – «мінус» 10.5% (у II кварталі 2022 року – «мінус» 5.6%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 7.2% та «мінус» 7.8% відповідно;
- **повільніше зменшення інвестиційних видатків** як на будівництво, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 19.4% та «мінус» 13.5% (у попередньому кварталі – «мінус» 35.3% та «мінус» 25.0% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 29.3% та «мінус» 25.3% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 7.9% (у II кварталі 2022 року – «мінус» 5.4%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозується помітне зменшення кількості працівників – «мінус» 25.5%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства,** вищими темпами: баланси відповідей – 100.0% і 76.3% відповідно (у II кварталі 2022 року – 92.1% і 65.8% відповідно) (графік 6). Найбільше зростання цін на продукцію власного виробництва прогнозують респонденти підприємств переробної промисловості та торгівлі (по 100.0%). На думку опитуваних, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть курс гривні до іноземних валют, ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 83.3% (у попередньому кварталі – 75.7%). Водночас респонденти області очікують значне прискорення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланс відповідей – 60.5% (у II кварталі 2022 року – 29.7%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств збільшувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, значні коливання курсу гривні щодо інших валют (вплив цього чинника значно посилюється) та занадто високі ціни на сировину та матеріали (графік 5).

Очікування щодо збільшення потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом посилилися (графік 8). Більшість респондентів, які планують брати банківські кредити (54.1% опитаних), надає перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та надмірні вимоги до застави – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

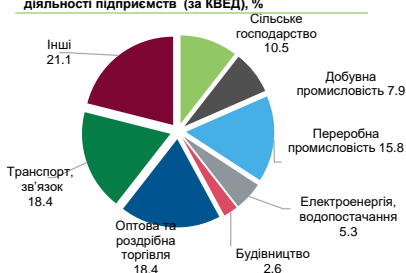
Усі респонденти області зазначають, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 94.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

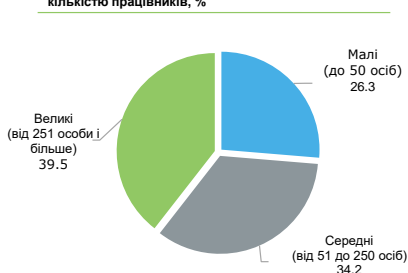
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** поліпшився та оцінюється як **добрий:** баланс відповідей – 15.8% (найвища оцінка серед регіонів) (у II кварталі 2022 року – «мінус» 5.3%). У цілому по Україні поточний фінансово-економічний стан поганий: баланс відповідей – «мінус» 21.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** збільшився і оцінюється як **вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 9.5% (у II кварталі 2022 року – «мінус» 4.0%);
- **ресурси виробничих потужностей достатні, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – 39.5% (у II кварталі 2022 року – 13.2%).

Паспорт вибірки^{1,2}

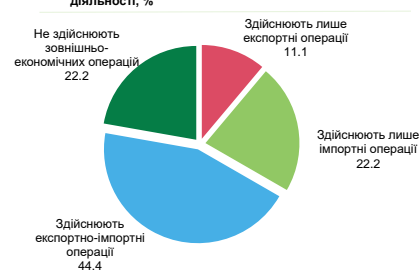
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

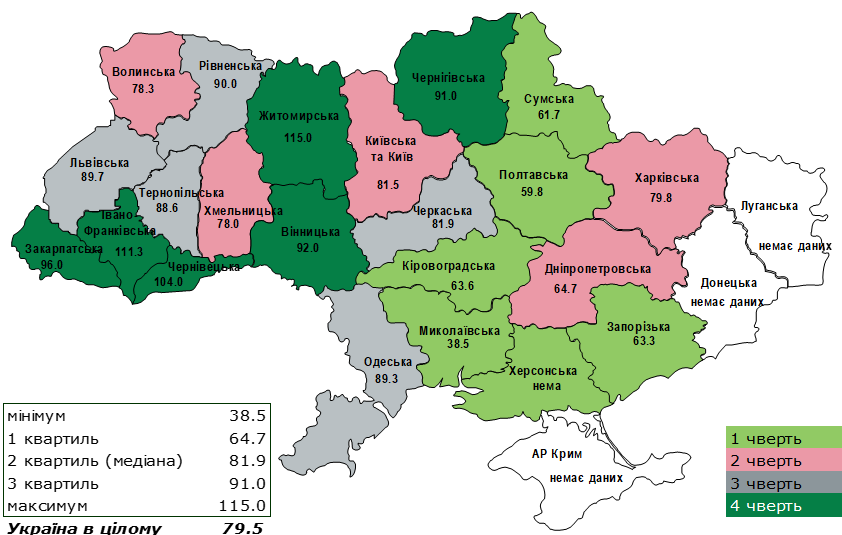

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 01–29 серпня 2022 року;
- опитано всього 38 підприємств;
- репрезентативна за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

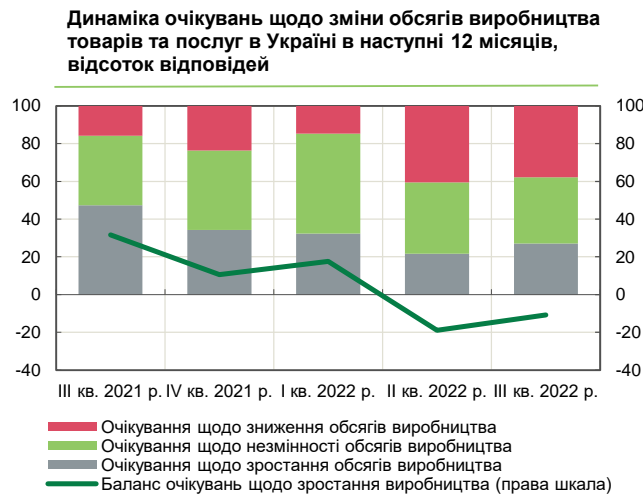
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Львівської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	28.9	22.2	26.5	-11.1	-8.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	31.6	42.1	29.4	5.4	-2.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	16.7	8.6	0.0	-35.3	-19.4
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	36.1	27.0	22.9	-25.0	-13.5
кількості працівників	-10.5	16.2	2.9	-5.4	-7.9

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

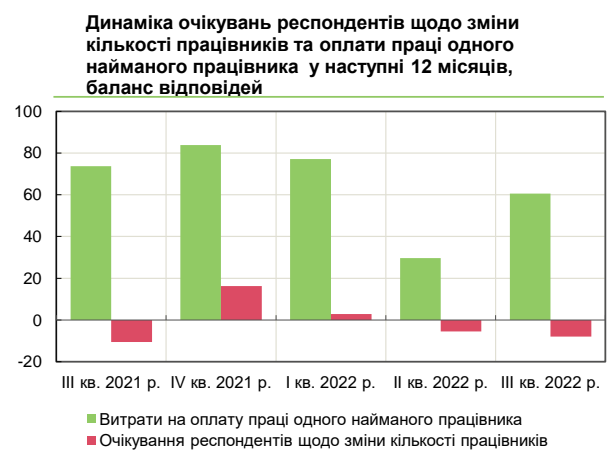
Графік 2

Графік 3

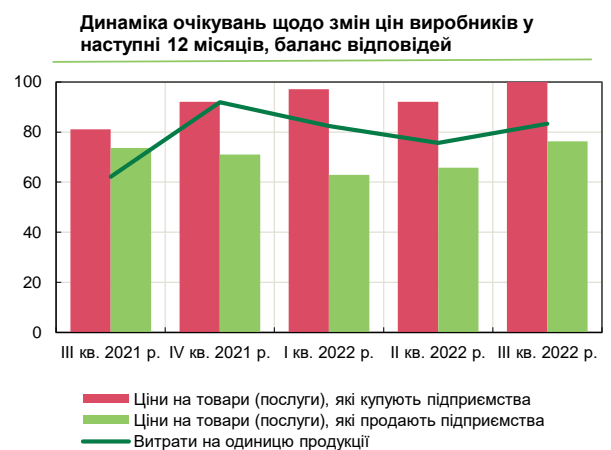
Графік 4

Графік 5

Графік 6

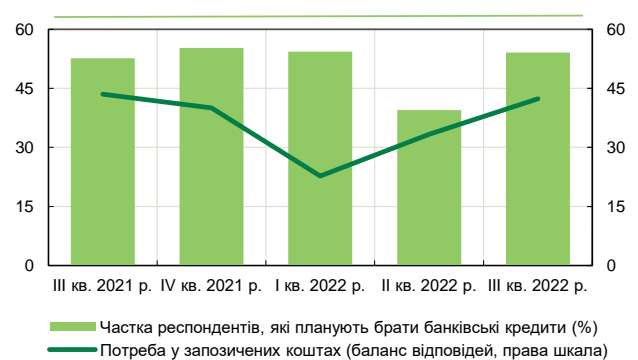
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

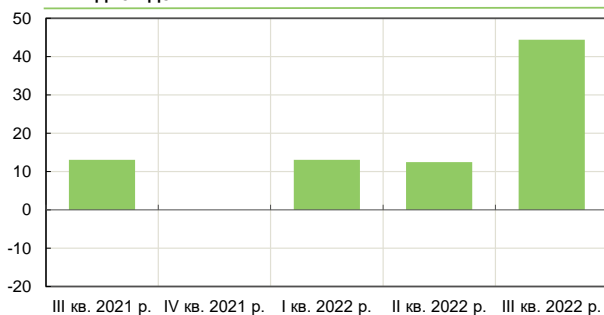
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

